

Slovenské dokumenty Iné svety a My zdes ocenené!

V nedeľu, dňa 5. novembra 2006 sa skončil 49. Medzinárodný festival dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku (Nemecko), ktorý sa konal v termíne od 30. októbra do 5. novembra 2006. V súťažnej sekcii dokumentárnych filmov reprezentoval Slovensko celovečerný film Marka Škopa *Iné svety*, ktorý si z Lipska odniesol Cenu Talent Taube nadácie Media Foundation Sparkasse Leipzig. Koncom októbra úspešne Slovenskú republiku reprezentoval aj celovečerný dokument Jara Vojteka *My zdes*, ktorý sa na 8. Medzinárodnom festivale dokumentárnych filmov Astra Film Festival v Sibiu (Rumunsko) v termíne od 23. do 29. októbra 2006, v súťaži filmov Strednej a Východnej Európy stal Najlepším európskym filmom.

Iné svety

Cenu Talent Taube nadácie Media Foundation Sparkasse Leipzig, ktorú na lipskom festivale získal film Marka Škopa *Iné svety*, udeľuje Medzinárodná porota pre dokumentárne filmy od roku 2004 s cieľom podporiť ďalšie filmové projekty tvorcu. Marko Škop ju dostal za precíznu filmovú analýzu etnografických a sociologických stránok a za kreatívny prístup. Cenu si osobne prevzal v piatok 3. novembra 2006, v predvečer pred oficiálnym záverečným ceremoniálom a odovzdal mu ju predseda Nadácie Peter Krakow. Škop cenu získal spomedzi deviatich nominovaných filmov, medzi ktorými bol aj český film *Prodáno* Lucie Královej. Film *Iné svety* už má štyri ocenenia, a to Cenu divákov a Zvláštne uznanie poroty z 41. MFF Karlovy Vary 2006, Euro Media Award Viedeň 2006 a Cenu Klubu filmovej kultúry z 36. MFF Lagów 2006. V nesúťažnej sekcii Animácia pre deti sa na lipskom festivale premietal aj film Martina Snopeka *Pik a Nik*.

Film *Iné svety* Marka Škopa hovorí o regióne Šariš na východnom Slovensku, ktorý leží na hranici medzi Západnou a Východnou Európou, medzi racionálnym individualizmom Západu a expresívnou emocionalitou Východu. Teritórium pod Východnými Karpatmi sa historicky vyvinulo do rôznorodého národnostného a náboženského mixu, ktorý z neho vytvoril jeden z „malých Babylonov“ tohto sveta. Film sleduje takzvané globalizačné procesy a ich efekt na individuálne príbehy a životy šiestich rozličných postáv, ktoré reprezentujú svoje komunity. Skúma rôzne podoby konca jedinečnosti spoločenstiev v ich tradičnej rozmanitosti, no zároveň hľadá krásu autentického, zaujímavého a originálneho jednotlivca. Režisér Marko Škop o filme pre mesačník o filmovom dianí Film.sk povedal: „*Sú to iné svety tradičných spoločenstiev či komunit na východnom Slovensku. Na príbehoch šiestich ľudí film skúma, čo sa v dnešnom globalizovanom svete, ktorý má tendenciu skôr všetko zarovnávať, deje so Šarišanmi, Rusínmi, Rómami či Židmi. Paralelne s tým sú to aj „iné“ svety individuálne, originalita človeka ako takého, ktorá z neho robí zaujímavú autentickú bytosť. Emócia v úvodnej sekvencii filmu predznačuje, že sme sa snažili urobiť film aj trochu múdry, aj trochu vtipný. No Iné svety je aj film absurdný do tej miery, ako je absurdný sám život.*“

Viac informácií o 49. MF dokumentárnych a animovaných filmov v Lipsku nájdete na www.dokfestival-leipzig.de, viac informácií o filme *Iné svety* na www.artileria.sk.

My zdes

Film Jara Vojteka *My zdes* sa na rumunskom Astra Film Festivale, ktorý sa koná ako bienále, uchádzal o priazeň poroty v súťaži filmov Strednej a Východnej Európy, kde medzi štrnástimi filmami získal Cenu Najlepší európsky film, ktorú udeľuje Delegácia Európskej komisie. Cena z rumunského festivalu je šiestym ocenením pre film Jara Vojteka *My zdes*, ktorý už získal Hlavnú cenu za najlepší film na 7. MF dokumentárnych filmov o ľudských právach Jeden Svet Praha 2006, Cenu Igric za filmovú a televíznu dokumentárnu tvorbu 2006 za scenár, kameru a réžiu a Cenu slovenskej filmovej kritiky 2006 v kategórii Ostatná filmová tvorba, ďalej Cenu Ruda Slobodu 2006 a len nedávno Veľkú cenu AFO na 40. MFF Academia film Olomouc 2006. Film bol vo svetovej premiére uvedený v súťaži dokumentárnych filmov na 40. MFF Karlovy Vary 2005.

Celovečerný dokumentárny film *My zdes* rozpráva príbeh rodiny Krnáčovcov, ktorá sa po druhej svetovej vojne presťahovala zo stredného Slovenska na Podkarpatskú Rus a po spornom pričlenení tohto územia k ZSSR sa ocitla v pasci, z ktorej nemohla uniknúť. V rámci Chruščovovho dekrétu boli násilne presídlení do dediny Balgarka v kazašskej stepi, kde prežili vyše štyridsať rokov. Po rozpade Sovietskeho Zväzu sa rozhodli vrátiť späť do Európy – na Slovensko, ktoré poznali len z rozprávania svojich rodičov. Nový začiatok im však spočiatku priniesol viac sklamaní ako radosti... Ako pre mesačník o filmovom dianí na Slovensku Film.sk povedal režisér filmu Jaro Vojtek, „film je postavený na silnom príbehu, ktorý má autentický charakter. Túto zvláštnosť vniesol do filmu Marek Leščák a strihač Maroš Šlapeta to bezchybne zvládol. Scenár filmu písal osud rodiny Dimitrija a ja som ho zaznamenával tak, ako prichádzal. Stal som sa ich rodinným režisérom. (...) Vrcholom nášho nakrúcania bol 5 000 km dlhý návrat s Dimitrijom do kazašskej stepi, kde navštívil svoj rodný dom v dedinke Balgarka, ktorý obsadili stepní Kazachovia. Tam si naplno uvedomil nemožnosť návratu...“

Viac informácií na 8. MF dokumentárnych filmov Astra Film Festival v Sibiu nájdete na www.astrafilm.ro, viac informácií o filme *My zdes* na www.myzdes.com.